

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44268
Nom	Perspectives historiogràfiques i mètodes de treball
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2198 - M.U.H ^a Ciènc.Com.Cie	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2198 - M.U.H ^a Ciènc.Com.Cie	4 - Perspectives historiogràfiques i mètodes de treball	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BERTOMEU SANCHEZ, JOSE RAMON	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

S'oferirà una introducció a les principals tècniques i mètodes de treball en història de la ciència i comunicació científica, així com una revisió general de les diverses perspectives historiogràfiques amb les que s'aborda actualment l'anàlisi històrica de la ciència, la medicina i la tecnologia.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

2198 - M.U.H^a Ciènc.Com.Cie

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Conèixer les biografies dels principals protagonistes del desenvolupament de la història de la ciència, la medicina i la tecnologia.
- Analitzar i interpretar textos clàssics de la medicina i de la ciència.
- Identificar les principals fonts d'informació relacionades amb la història de la ciència, la medicina i la tecnologia així com les ferramentes de recuperació d'esta informació (principals repertoris bibliogràfics i bases de dades) .
- Identificar les principals fonts d'informació relacionades amb la comunicació científica, així com altres ferramentes de recuperació d'informació (principals repertoris bibliogràfics i bases de dades).
- Idear, planificar, organitzar i redactar un treball d'investigació.
- Presentar en públic un treball d'investigació i debatre els seus resultats amb altres investigadors.
- Aplicar tècniques de busca, identificació, selecció i arplega d'informació especialitzada.
- Aplicar mètodes d'anàlisi crítica per a estudiar fonts textuales, iconogràfiques i materials relacionades amb la medicina, la ciència i la tecnologia.
- Conèixer i analitzar críticament els processos de circulació de sabers i pràctiques científiques, així com els seus principals protagonistes, escenaris, mitjans, mecanismes i conseqüències.
- Conèixer i analitzar críticament els processos de divulgació de la ciència considerant els seus diversos protagonistes, contextos, mitjans, pràctiques, finalitats i resultats.
- Identificar i analitzar críticament textos clàssics de la medicina i de la ciència en les seues diverses modalitats.
- Recopilar, seleccionar i organitzar la informació científica especialitzada.
- Identificar i analitzar críticament textos de divulgació de la ciència en les seues diverses modalitats.

- Identificar els principals trets de la cultura material de la ciència, la medicina i la tecnologia.
- Diferenciar les principals tendències en els estudis sobre ciència, medicina i gènere.
- Discutir i valorar les perspectives, les controvèrsies i els mètodes de treball de les principals línies de la investigació en l'àrea de la informació i la comunicació social de la ciència.
?
?
- Discutir i valorar les perspectives, els debats historiogràfics i els mètodes de treball de les principals línies d'investigació històrica entorn de la ciència, de la tecnologia i de la medicina.
- Conèixer i utilitzar amb destresa les principals fonts d'informació relacionades amb la història de la ciència, la medicina i la tecnologia així com les ferramentes de recuperació d'esta informació (repertoris bibliogràfics i bases de dades) .
- Conèixer i utilitzar amb destresa les principals fonts d'informació relacionades amb la comunicació científica, així com altres ferramentes de recuperació d'informació (principals repertoris bibliogràfics i bases de dades) .
- Conèixer les tendències museològiques actuals i els problemes relacionats amb l'elaboració d'exposicions relacionades amb la medicina, la ciència i la tecnologia.
- Conèixer les principals tendències en filosofia i sociologia de la ciència, així com en els estudis de ciència, tecnologia i societat.
- Planejar, compondre i redactar textos de divulgació científica.
- Idear propostes expositives en el terreny de la divulgació científica.

Objectius

Des d'una orientació eminentment pràctica, aquest mòdul permetrà conèixer quines són les principals fases, instruments i tècniques d'una investigació en història de la ciència o en comunicació científica i reflexionar críticament sobre les fonts, els mètodes i les aproximacions historiogràfiques i teòriques utilitzades pels especialistes en aquestes matèries.

Objectius específics aportats pel professorat

L'estructura del curs simula les fases d'un treball d'investigació i totes les activitats estan dissenyades perquè allò après en el mòdul pugui ser aplicat de manera directa sobre la preparació del Treball fi de màster. Les activitats pretenen desenvolupar les habilitats de lectura crítica, escriptura acadèmica i exposició oral dels resultats de la investigació. Una part del mòdul està basada en l'ús de les eines de recuperació de la informació recollides en la Pàgina de Fonts per a la Història de la Ciència. Dues de les unitats estaran impartides per especialistes en història i comunicació de la ciència que intervindran com a professors convidats.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

3. Perspectives historiogràfiques i mètodes de treball

Continguts teòrics i pràctics

I.- Instruments i tècniques d'investigació en comunicació científica en història de la ciència. Conjunt de cinc unitats, eminentment pràctiques, destinades a mostrar les eines i les tècniques de producció, recuperació i gestió de la informació científica en història de la ciència. Continguts: El disseny de la investigació. Tema, problema, objecte, preguntes, fonts i mètode. El disseny de la recerca i el tractament de la informació. Instruments de recuperació de la informació. La crítica de fonts. La comunicació dels resultats de la investigació. El mètode científic com a estil narratiu. L'estructura d'un informe d'investigació. El procés de publicació

II.- Aproximacions a la història de la història de la ciència. Conjunt de dues unitats destinades a conèixer les principals etapes en la historiografia de la ciència, assenyalant quins han estat les concepcions, fonts i preguntes que les han caracteritzat.

III.- Escriptura, presentació oral i debat d'un projecte d'investigació. Elaboració i exposició individual del projecte TFM.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Seminaris	16,54	100
Classes de teoria	16,54	100
Tutories reglades	2,76	100
Altres activitats	1,65	100
Elaboració de treballs en grup	22,50	0
Elaboració de treballs individuals	45,00	0
Lectures de material complementari	45,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	45,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	67,50	0
TOTAL	262,49	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia docent

Classes magistrals: Es presentaran els continguts bàsics de cada tema, s'indicaran les lectures obligatòries necessàries i s'oferirà una bibliografia orientativa que permeta ampliar la informació sobre els temes tractats. L'assistència és obligatòria, permetent-se un 20% de faltes com a màxim.

Seminaris o fòrums: Permetran discutir alguns dels punts tractats en la classe magistral a través d'activitats suggerides als estudiants que han de presentar i debatre les conclusions dels treballs realitzats. L'assistència és obligatòria, permetent-se un 20% de faltes com a màxim.

Tutories: Es realitzaran periòdicament per fer un seguiment de les activitats, especialment les encaminades a la preparació del treball de mòdul. A més de les tutories presencials, hi haurà la possibilitat de tutelar als estudiants a través de sistemes en línia.

Conferències: Impartides per persones de prestigi en el camp de la història de la ciència i la comunicació científica. Els estudiants podran realitzar, en els casos que així es decidisca, petits treballs relacionats amb la conferència o col·laborar en la seva preparació i presentació.

E-learning. Videoconferència. Aula virtual. Es farà un ús habitual d'aquests mètodes per evitar el desplaçament dels estudiants que no puguem assistir a alguna o algunes de les activitats docents programades. S'elaboraran materials de treball en línia, amb el concurs de les noves tecnologies de la informació, per a tot l'alumnat.

AVALUACIÓ

Sistema general d'avaluació

Els estudiants seran avaluats d'acord amb la seva participació en les classes, en els debats dels fòrums, amb el quadern d'activitats elaborat al llarg del curs (comentaris de text, reflexions, informes per escrit, etc.), sempre d'acord amb les indicacions dels professors.

Instruments i Criteris d'Avaluació

- Lliurament i presentació del treball de mòdul (portfoli) convenientment emplenat amb les activitats que es desenvolupen durant la classe o les que el professor/a encarregue, dins dels terminis establerts i mitjançant sistemes informàtics en línia. [70%]
- Treballs escrits i participació en els seminaris de debat (fòrums) oberts durant la setmana i els cicles de conferències del programa [30%]. Aquesta activitat no serà recuperable en les proves d'avaluació extraordinàries.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Helge Kragh, *Introducció a la història de la ciència*, Editorial Crítica, 2007
- Jan Golinski, *Making Natural Knowledge: Constructivism and the History of Science*, University of Chicago Press, 2008.

Complementàries

- Mary Jo Nye, *Scientific Biography: History of Science by another Means*. *Isis*, 2006, 97(2), 322-329
- Ernan McMullin *Scientific controversy and its termination*. En: H. Tristram Engelhardt, Jr. and Arthur L. Caplan (eds.), *Scientific Controversies: Case Studies in the Resolution and Closure of Disputes in Science and Technology*, Cambridge, Cambridge University Press, 1987, 49-91.
- Maarten Ultee, *The Republic of Letters: Learned Correspondence, 1680-1720*. *Seventeenth Century 2* (1987), 95-112.
- Carmen Magallón Portolés. *La perspectiva de género en los estudios sociales de la ciencia*. En: *Pioneras españolas en las ciencias*. Madrid, CSIC, 1998 (reimpr. 2004), pp. 27-61.
- K. Olesko, 'Science Pedagogy as a Category of Historical Analysis: Past, Present, & Future', *Science & Education*, 2006, 15 (2-3), 863-880
- Thuillier, Guy , *Cómo preparar un trabajo de historia : (Métodos y técnicas)*, Oikos-Tau, 1989.
- David N. Livingstone, *Putting Science in its Place: Geographies of Scientific Knowledge*, University of Chicago Press, 2003.
- H.M. Collins and Robert Evans, *The Third Wave of Science Studies. Studies of Expertise and Experience*, *Social Studies of Science*, 2002, 32, (2), 235-296.